

[Udenrigsministeren]

vert sammen med netop kravet om ophævelse af apartheidsystemet. Vi må først se mere konkrete resultater i form af dybtgående og uigenkaldelige ændringer i selve apartheidpolitikken, for vi må jo desværre erkende, at vi har tidligere oplevet, at løfter ikke er blevet fulgt op af handling. Men vi må i den kommende tid meget nøje følge udviklingen i Sydafrika.

Jeg vil gerne fremhæve, at de øvrige nordiske lande anlægger helt den samme vurdering, som jeg har givet udtryk for her, og at der også blandt vore EF-partnere og andre vestlige lande er et overvejende flertal for denne holdning. Som bekendt har dog Storbritannien skilt sig ud, idet man ensidigt har ophævet det forbud mod nyinvesteringer i Sydafrika, som der i 1986 i det europæiske politiske samarbejde blev opnået enighed om som et led i EF's restriktive foranstaltninger over for Sydafrika.

På den baggrund, jeg har beskrevet her, kan regeringen ikke tilslutte sig beslutningsforslaget. Men vi håber vel alle på, at udviklingen i Sydafrika i den kommende tid vil være så positiv, at det inden alt for længe vil være muligt at normalisere alle forbindelser.

Kelm-Hansen (S):

Der er faktisk ikke grund til at bruge mange ord på dette forslag fra Fremskridtspartiet.

Fremskridtspartiet har jo hele tiden været imod, at man i det hele taget indførte sanktioner, og de herhjemme og de ude i verden, bl.a. Margaret Thatcher, som har været modstandere af sanktioner, er nu også dem, der melder sig med forslag om ophævelse og det netop nu, hvor resultaterne af sanktionspolitikken begynder at vise sig.

Derimod kan der godt være grund til at udtrykke glæde over, at den øvrige del af de internationale samfund holder hovedet koldt.

Man er ikke i tvivl om, at den begyndende afvikling af apartheidsystemet, som vi nu ser i Den Sydafrikanske Republik, er et resultat af sanktionspolitikken. Det er bl.a. sagt af Nelson Mandela med disse ord:

»Sanktionerne har virket, ellers ville regeringen ikke jamre og forlange dem ophævet. Vi ser i dag de konkrete resultater af dette pres, som sanktionerne udgør. Dette pres skal ikke hæves, før virkelige politiske fremskridt er gjort i Sydafrika.«

Der er mange, som har tilsluttet sig dette, bl.a., som udenrigsministeren netop sagde, EF's udenrigsministre bortset fra en enkelt. Ja, endog USA's præsident, George Bush, har gjort det og har stillet en lang række krav til den sydafrikanske regering, før man vil overveje at lempe de amerikanske sanktioner. Og i betragtning af, at Danmark jo var det første land, som gennemførte en bindende embargo, ville det være helt grotesk, om vi skulle ødelægge denne politik på det tidspunkt, hvor den begynder at vise sin virkning.

Der var nogen modstand her i salen, da sanktionspolitikken blev vedtaget. Men i dag burde alle kunne se, at vi gjorde det rigtige, og mange af os har oplevet – ikke mindst når vi har haft mulighed for at møde repræsentanter for afrikanske lande – at Danmark vandt megen anerkendelse, fordi vi tidligt tog håndfast på apartheidpolitikken.

Jeg gætter ikke meget forkert, hvis jeg siger, at også den udenrigsminister, som var lidt tøvende, for at sige det mildt, dengang vi indførte sanktionspolitikken, ved forskellige lejligheder har glædet sig over og måske endog solet sig i det gode omdømme, som Danmark fik på dette område. Og derfor kan jeg ikke helt tilbageholde et suk over, at ministeren ikke har fulgt dette op her på det allersidste, da de gode resultater begyndte at vise sig.

Da Udenrigsudvalget var på rejse i Asien – den rejse, som har været meget omtalt her tidligere i dag – kunne vi undervejs følge i den lokale asiatiske presse, hvordan Sverige og Stockholm nu pludselig kom helt i centrum for den politiske frigørelsesproces gennem værtskabet for de første meget vigtige ANC-møder, senere fulgt op af besøget af Nelson Mandela. Jeg må medgive, at vore svenske venner er gode til den slags, men jeg er lidt skuffet over, at Danmark, som vitterlig gik forrest i antiapartheidpolitikken, overhovedet ikke blev bemærket, da resultaterne af denne politik skulle markeres.

Jeg synes, det var udmærket, at udenrigsministeren i aftes deltog i middagen for Nelson Mandela i Stockholm, men med et andet og stærkere udspil fra den danske regering kunne vi godt have fået placeret Danmark og København på verdenskortet endnu en gang i denne særlige sag.